

Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)

Magyarországon

Magyarország – áttekintés

Vízparti területek, tavak és kikötők

Magyarország egy tengerparttal nem rendelkező ország, ahol a haltenyésztésnek komoly hagyományai vannak. A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava, a két fő vízi út, a Duna és Tisza pedig az egész ország földrajzát meghatározza. A halakat főként tavakban tenyésztik (24 000 hektáron), de átfolyó vizes rendszereket és recirkulációs rendszereket is használnak.

Az ország lehetőségei

Magyarország akvakultúra-ágazatának számos erőssége van:

- a tavakban végzett akvakultúra terén a szakértelem több évszázadra tekint vissza;
- a kiterjedt haltenyésztés a fogyasztók számára szavatolja a magas szintű élelmiszerbiztonságot;
- a bőségesen rendelkezésre álló geotermikus energia csökkenti az ágazat energiaszükségletét;
- a jelentős kiviteli potenciállal bíró egzotikus fajokot recirkulációs rendszerekben tenyésztik.

Gazdasági teljesítmény és foglalkoztatás

Az akvakultúra és a feldolgozó ágazat a bruttó hazai termék (GDP) 0,03%-át teszi ki. Ezek az ágazatok teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve körülbelül 1500 munkavállalót látnak el munkával.

Magyarország édesvízi akvakultúrája évente 22 000 tonna terméket állít elő. Ebből 15 000 tonna emberi fogyasztásra szánt hal, amely értéke 29 millió eurót tesz ki.

A feldolgozó ágazat körülbelül 5300 tonna kiváló minőségű feldolgozott édesvízi és tengeri halat állít elő.

Magyarország operatív programja

Költségvetés

Teljes (uniós + nemzeti):
51 826 896 €

Uniós hozzájárulás:
39 096 293 €
(a teljes ETHA 0,68%-a)

Az operatív program az ETHA-ban meghatározott hat „uniós prioritás” közül négyet fed le:

- környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú **halászat** előmozdítása;
- környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú **akvakultúra** elősegítése;
- a közös **halászati politika (KHP) végrehajtása**;
- a foglalkoztatás és a **területi kohézió növelése** (ez a prioritás nem szerepel az operatív programban);
- a piaci értékesítés és a **feldolgozás elősegítése**;
- az **integrált tengerpolitika (IMP) végrehajtása** (ez a prioritás nem szerepel az operatív programban).

1. Halászat

Leírás

A kereskedelmi halászat megszűnésével a figyelmet a természetes tavak helyreállítására, a természetes élőhelyek rehabilitációjára és az árterületek integrált kezelésének fejlesztésére kell összpontosítani.

Az operatív program célja

A biológiai sokféleség helyreállítása az ívási élőhelyek kialakulásának, fejlődésének és helyreállításának elősegítésén keresztül.

A vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítása.

A természetes vizek rehabilitálása az invazív idegen fajok visszaszorítását célzó tevékenységeken keresztül.

A természetes vizeken végzett jó halászati gazdálkodásra fordított támogatás bővítése.

Fő eredmény

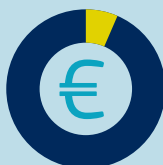
A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

Költségvetés

ETHA: 2 540 519 €

Nemzeti hozzájárulás: 846 840 €

(az operatív programban kiosztott támogatás 6,5%-a)

2. Akvakultúra

Leírás

A fő tenyésztési mód a halastavakban végzett akvakultúra, amely a nemzeti haltenyésztés 85%-át teszi ki, mind a mennyisége, mind az értéke tekintetében. Ez az ágazat a haltermelés mellett olyan funkciókat is ellát, mint a vízgazdálkodás, a biológiai sokféleség megőrzése, az árvízvédelem, a tájépítészet és a szabadidős horgászat. Geotermikus potenciáljának köszönhetően Magyarországon egész évben biztonságosan és költséghatékonyan lehet halat tenyészteni.

Az országban mintegy 390 bejegyzett halgazdaság található, melyek többsége kis- és középvállalkozás (kkv). A halgazdaságok többsége a tevékenységét az akvakultúrán belül is diverzifikálta.

Leginkább pontyot tenyésztenek (67%), amelyet az afrikai harcsa (14%) és a fehér busa (9%) követ.

Az operatív program célja

A halastavakban végzett hagyományos haltenyésztés versenyképességének javítása a biológiai sokféleség megőrzése és növelése mellett.

A recirkulációs rendszereken alapuló akvakultúra fejlesztése jelentős innovációt magukban hordozó technológiák alkalmazásával.

Sokszínű akvakultúra és új fajok tenyésztésének elősegítése.

Az akvakultúrával foglalkozó pályakezdő gazdálkodók ösztönzése arra, hogy az akvakultúrát fenntartható módon végezzék.

Az akvakultúra fenntarthatóságának javítása alternatív energiaforrások igénybe vételével és a környezeti terhelés csökkentésével.

Fő eredmény

A teljes akvakultúra-termelés volumenének 25%-os növekedése, beleértve az intenzív akvakultúrában jelentkező növekedést is.

Volumen szempontjából 90%-os, érték szempontjából 170%-os termelésnövekedés a recirkulációs akvakultúra-rendszerekben.

A technológiai, tudományos és szervezeti ismeretek előmozdítása a haltenyésztési ágazatban, amely révén új vagy jelentősen javított termékeket hozhatnak forgalomba, biztosíthatják az erőforrások hatékony használatát, és csökkenthetik a környezetre gyakorolt káros hatást.

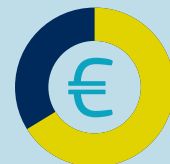
A természet és a biológiai sokféleség megőrzése és javítása, valamint a tájlelemek védelme a környezetvédelmi szolgáltatásokat nyújtó hagyományos akvakultúra támogatásával.

Költségvetés

ETHA: 25 768 125 €

Nemzeti hozzájárulás: 8 589 375 €

(az operatív programban kiosztott támogatás 66,3 %-a)

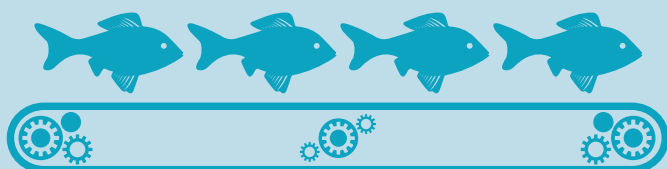

3. Közös halászati politika (KHP)

Leírás

Magyarország az akvakultúra-termelésről jelenleg az EU statisztikai adatokra vonatkozó jogszabályaival összhangban szolgáltat adatokat. Az adatgyűjtési keret (665/2008/EK) felülvizsgálatát követően a tengerparttal nem rendelkező országoknak is adatokat kell gyűjteniük az akvakultúráról és a hozzá kapcsolódó feldolgozásról. Az ellenőrzés és a végrehajtás biztosítása érdekében az ország a halászati és akvakultúra-termékeknél a nyomon követési intézkedések végrehajtására összpontosít majd, javítva az akvakultúra-termékek informatikai hátterét és címkézését.

Az operatív program célja

Az ETHA-ból nyújtott finanszírozás a következőkhöz járul hozzá:

- tudományos ismeretek biztosítása és javítása;
- adatok összegyűjtése és kezelése;
- támogatás nyújtása a nyomon követéshez, az ellenőrzéshez és a végrehajtáshoz.

Fő eredmény

Az adatgyűjtés célja:

- az adatok elérhetőségének és minőségének javítása;
- az ágazati problémák időben történő beazonosítása, és a megoldások elősegítése.

Az ellenőrzési és végrehajtási kötelezettségek célja:

- a halászati erőforrások fenntartható kiaknázásának biztosítása;
- annak biztosítása, hogy a halászati termékek a teljes ellátási láncban visszakövethetők és ellenőrizhetők legyenek.

Költségvetés

ETHA: 2 451 293 €

Nemzeti hozzájárulás: 515 602 €

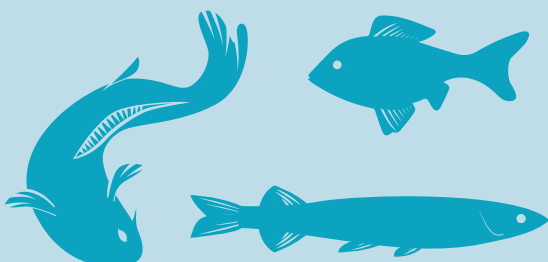
(az operatív programban kiosztott támogatás 5,7%-a)

4. Közösségi szinten irányított helyi fejlesztési (CLLD) stratégiák

A magyar operatív programnak a CLLD nem része.

5. Marketingtevékenység és feldolgozás

Leírás

Halfeldolgozásra 23 vállalat kapta meg a működési engedélyt, melyek többsége középvállalkozás. A feldolgozott hal közel fele származik édesvízi akvakultúrából.

Magyarország az EU-ban az egyik utolsó az egy főre jutó halfogyasztásban. A célzott marketing és az akvakultúrából származó konyhakész termékek elérhetősége hozzájárulhat a haltermékek népszerűsítéséhez, és segíthet a halfogyasztás növelésében.

Az operatív program célja

Támogatás nyújtása új piacok megtalálásához, a feltételek javítása jó piaci potenciállal rendelkező (új) fajok forgalomba hozatalához, valamint halászati és akvakultúra-termékek kíméletes módszerekkel vagy ökológiai akvakultúrával történő előállítására.

Nemzeti tájékoztató és promóciós kampányok lebonyolítása, hogy felhívják az emberek figyelmét a fenntartható halászati és akvakultúra-termékekre.

Termelői szervezetek, ezek társulásainak, illetve ágazatközi szervezetek létesítésének támogatása.

Új vagy továbbfejlesztett termékek, illetve új vagy továbbfejlesztett feldolgozási technológiák létrehozására irányuló tevékenységek támogatása.

Konyhakész, szálkamentes, feldolgozott, nagy hozzáadott értékű haltermékek gyártásának támogatása.

Fő eredmény

A halfogyasztás 20%-os növelése.

Termelői szervezetek létesítése.

A fogyasztók tudatosságának növelése a fenntartható, helyben tenyésztett hal előnyeiről.

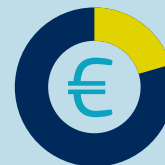
Új konyhakész, magas hozzáadott értékű feldolgozott halászati termékek bevezetése.

Költségvetés

ETHA: 7 984 490 €

Nemzeti hozzájárulás: 2 661 497 €

(az operatív programban kiosztott támogatás 20,5%-a)

6. Integrált tengerpolitika (IMP)

A magyar operatív programnak az IMP nem része.

Sikertörténetek

Tavi ökoszisztéma

Tavi ökoszisztéma: új, környezetbarát mechanikus szennyvíztisztító rendszer egy intenzív tenyésztést végző akvakultúra-gazdaságban.

A projekt teljes költsége: 136 287 EUR
ETHA-hozzájárulás: 102 215 EUR

Ázsiai tengeri sügér

Környezetbarát és költséghatékony, csúcstechnológias funkciókkal felszerelt recirkulációs rendszer kialakítása ázsiai tengeri sügér tenyésztéséhez. Új halgazdaság kiépítése ivadéknevelő és tenyésztő medencékkel.

A projekt teljes költsége: 338 026 EUR
ETHA-hozzájárulás: 253 519 EUR

Afrikai harcsa

Új keltető, takarmánytároló létesítmények, és modernizált feldolgozóüzemek, melyek révén növelni lehetett a tenyésztett afrikai harcsák számát.

A projekt teljes költsége: 189 075 EUR
ETHA-hozzájárulás: 141 806 EUR

„SELFISH” márkájú pisztráng

Új csomagolóberendezés üzembe helyezése, és egy új termék-márka, a „SELFISH” létrehozása, mely 2012-ben az év leginnovatívabb terméke nemzetközi díjat, valamint számos országos díjat nyert el. A vállalat ezzel versenyképesebbé vált a piacon.

A projekt teljes költsége: 47 696 EUR
ETHA-hozzájárulás: 23 848 EUR

További tájékoztatás

● Európai Bizottság – halászat

● Nemzeti webhely

● Európai Tengerügyi és Halászati Alap

● Többéves nemzeti terv az akvakultúráról